

**PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ BULHARSKÝCH DYTISCIDŮ (COLEOPTERA)
FAUNA DYTISCIDARUM BULGARICA (COLEOPTERA)**

Josef Hlisenikovský

(Přijato pro tisk dne 20. dubna 1954)

V Bulharsku sbírala velká řada vynikajících entomologů, začínaje Friwaldským, který zde sbíral již v r. 1833. Ale přes tuto skutečnost existují vlastně jen dvě větší práce, které se zabývají pravými potápníky. Je to jednak velmi dobré dílo V. Apfelbecka „Die Käferfauna der Balkanhalbinsel“, které vyšlo v roce 1904. V tomto díle na str. 363—369 uvádí Apfelbeck celkem 36 druhů. Jednak v letech 1908—1910 sbíral zde F. G. Rambousek velmi úspěšně a výsledky těchto sběrů uveřejnil v Trudech Bulharské přírodovědecké společnosti v 5. svazku v roce 1912 na str. 104—109. Uvádí zde 63 druhů a odrůd.

V letech 1937—1939 jsem sbíral u Dunaje, v pohořích Pirin, Alibotuš, Vysokém Balkáně a jižním Rhodope, na Vitoši, na Vratčanské planině, u Sofie v Kazičanských bažinách, u Černého moře, u Varny, Burgasu a Sozopolu v měsících květnu, červnu, v září a v říjnu. Získal jsem takto velmi obsáhlý materiál asi 40.000 kusů, který tvoří základ k této a k řadě dalších prací. Zpracoval jsem také sběry pánů v. Jordanse, Wolfa a Breininga v museu Alexander König v Bonu, kteří zde sbírali v roce 1938 a uveřejnili výsledky svých ornithologických sběrů v Izvěstijích bulharského musea v Sofii v 13. svazku v roce 1940, kde na stránce 54 vzpomínají našeho setkání a potvrzují zpracování celých svých coleopterologických sběrů.

Neznám hezčí a zajímavější země, nežli je Bulharsko, a doufám, že tato práce přispěje k dalšímu prohloubení znalosti její tak zajímavé fauny coleopterologické. Celkové zhodnocení areálů a biotopů dovolím si podati v dalších pracích. Je to země velmi různých klimatických a tím i floristických a faunistických poměrů, země nejvyšších hor balkánského poloostrova a někde až tropických vegetací, bohatá na vodní srážky v jarním i podzimním období. Jsou zde kraje, kde dosud ještě nestála noha sběratelova, kraje, kde na desítky kilometrů bývá jediným spolehlivým dopravním prostředkem osel.

Sbíral jsem v močálech v Sofijské kotlině, ve velkých řekách, často i v nesmírně dravých horských bystřinách a potocích, ve vysokohorských jezerech, jakož i v přímořských slabě slaných i sladkovodních jezerech. Důkladné budoucí bádání jistě povede ještě k dalším objevům. Halophilní části potápníků se zabývá v poslední době N. Karnoschitzký, který v Trudech mořské biologické stanice ve Varně v 15. svazku, 1950, uvádí na str. 38 několik typických druhů.

Děkuji tímto dr. J. Burešovi a dr. Papasoffovi za velikou pomoc a za péči, kterou mi po každé, když jsem zavítal do Bulharska, věnovali. Veškerý dokladový materiál se nachází v mé sbírce, kterou jsem věnoval Národnímu museu v Praze.

Noterus Clairv.

1. **clavicornis** Degeer (= *crassicornis* Müller); Plovdiv (Apf., Ramb.). Tento hojný druh jsem sbíral v přímořských lagunách u Sozopolu 14. V. 1939.
2. **capricornis** Hbst. (= *clavicornis* Degeer); Komarica u Sofie, Plovdiv (Apf.), Pančarevo, Trnovo-Sejmen, Sliven (Ramb.). Sbíral jsem v malém rybníčku v blízkosti jeskyně Ledenik na Vratčanské planině 22. VI. 1938.

Laccophilus Leach.

3. **variegatus** Germar; Plovdiv (Apf.), Trnovo-Sejmen, Stanimaka (Ramb.), Kadievo, 24. 7. 1924 (Arndt).
Ve vodní nádrži na severním okraji města Newrokop, 19. VI. 1938.
4. **minutus** L.; Komarica, Vitoša planina, Demir Kapija, Plovdiv (Apf., Arndt), Bělovo, Kostenec, Čamkorija, Sofia (Ramb., Arndt), Barievo 12. 7. 1924 (Arndt).
Hojný tento druh jsem sbíral v tůních podél řeky Maesty v Newrokopu 19. 6. 1938 a u Varny jej sbíral v Jordans v červnu 1938.
5. **hyalinus** Degeer; Sofia (Nedělkov), Cirpane (Nedělkov), Plovdiv (Apf.), Sv. Ivan, Trnovo-Sejmen (Ramb.).
Vratčanská planina 22. 6. 1938 v malé tůňce, velmi hojný.

Hydrovatus Motsch.

6. **cuspidatus** Kunze; Sofia-Komarica (Apf.), Tundža-Sliven (Ramb.). Sbíral jsem v malé tůňce, hodně zarostlé u Malko-Trnovo, v Strandža planině, 15. 4. 1939.

Hyphydrus Ill.

7. **ovatus** L.; Plovdiv (Apf.), Trnovo-Sejmen 4 (Ramb.).
Vratčanská planina 23. 6. 1938, v příkopě na louce, velmi hojný; Sofia-Kazičanské bažiny, 13. 5. 1938; Sofia-Knjaževo, 6. 6. 1938; žije na okraji bažin a v malých tůňkách s hlinitým dnem.

8. *aubei* G g l b.; Paril, Alibotuš planina, 16. 6. 1938, 1 ♂ v malém praménku blízko vesnice.

Bidessus Sharp.

9. *geminus* F.; Sofia, Kalofer, Burgas, Varna, Plovdiv, Demir-Kapija (Apf.), Kamcija, Musala Belmeken (Ramb.), Berievo, 23. 7. 1924 (Arndt). Velmi hojný druh jsem našel u Newrokopu 19. 6. 1938; ve Vratčanské planině 22. 6. 1938; u Sofie-Knjaževa 12. 5. 1938; u Varny 9. 1937.
10. *delicatulus* Sch a u m; Razgrad, V. (Ramb.).
11. *minutissimus* G e r m.; Paril, Alibotuš planina 16. 6. 1938, ve vodní nádrži, vzácný (2 ♂, 1 ♀).
12. *unistriatus* Sch r a n k; Plovdiv (Apf.), Stanimaka, Trnovo-Sejmen (Ramb.), Berievo, 12. VII. 1924 (Arndt).

Coelambus Thomson

13. *impressopunctatus* Sch a l l.; Sozopol 15. 5. 1939, na bahnitých loukách a v malých tůňkách blízko moře.
14. *parallelogramus* A h r.; Ichtiman VI. (Nedělkov), Varna VII. (Ramb.). Sozopol 14. 5. 1939 v tůňkách u moře, kde již byla trochu slaná voda, 1 ♂.
15. *lernaeus* Sch a u m; Atanaskojskoto blato-Burgas (Ramb.), Varna (Ramb.).
16. *confluens* F.; Burga (Apf.), Atanaskojskoto blato-Burgas (Ramb.). Sozopol 14. 5. 1938 v tůňkách u moře, kde již byla trochu slaná voda, 1 ♂.
17. *pallidulus* A u b é; Burgas (Apf.). Sozopol 14. 5. 1938 spolu s *C. parallelogramus* u moře.

Hygrotus Steph.

18. *inaequalis* F.; Sofia-Monastir Sv. Ivana VI. (Ramb.). Sofia-Knjaževo 6. 6. 1938 v bažinatém potoku, hojný. Vratčanská planina 22. 6. 1938, v malé vodní nádrži blízko jeskyně Ledenik.
19. *versicolor* Sch a l l.; Vratčanská planina 22. 6. 1938 spolu s předcházejícím, velmi vzácně.

Hydroporus Clairv.

20. *dorsalis* F.; Čerepiš (Ramb.). Baňa-Bansko, Pirin planina 7. 6. 1938 v mrtvém rameni potoku Damjanica 1 ♀.
21. *angustus* St u r m; Razgrad (Markovič), V-Trnovo (Ramb.).

22. *tristis* Payk.; Sofia-Kazičanská bažina 5. 6. 1938 spolu s *H. palustris* L., avšak trochu vzácněji. Vratčanská planina 22. 6. 1938 za městem v močálu.
23. *palustris* L.; Sofia (Ramb.).
Sofia-Kazičanská bažina 5. 6. 1938 v mělké vodě na okraji hojný.
24. *palustris* L. s. *bureši* Mařan; Rila planina 6. 1929 ve vysokohorském pásmu ve výšce nad 2000 m v malých jezírkách.
25. *vagepictus* Fairm. v. *jonicus* Mill.; Plovdiv, Burgas-Atanakojskoto blato (Apf.).
Sozopol 15. 5. 1939 na močálovité louce.
26. *tartaricus* Lec.; Demir-Kapija (Apf.).
27. *margitanus* Duft.; Vitoša planina (Apf.), Sofia (Nedělkov, Ramb.).
Newrokop 19. 6. 1938 v tůni u řeky Maesty.
28. *planus* F.; Burgas (Apf.), Vitoša, Dimir-Kapija (Apf., Ramb.), Musala (Ramb.). Bansko-Banderica, Pirin planina 9. 6. 1938 ve výšce 2000 m v ledovcovém jezeře. Newrokop 19. 6. 1938 v tůních u řeky Maesty, Vratčanská planina 22. 6. 1938 v potoku za městem, Vitoša planina 19. 5. 1938 ve výšce 1900 m v jezeře, Sozopol 14. 5. 1939 v tůních u moře, kde již byla slaná voda.
29. *pubescens* Gyll. s. *habelmanni* Wehn.; Baňa-Bansko, Pirin planina 7. 6. 1938 v močálovité tůňce u řeky Maesta. Paril, Alibotuš planina 18. 6. 1938 ve vodní nádrži u šlechtitelské stanice. Newrokop 19. 6. 1938 v zavodňovacím kanálku. Sozopol 15. 5. 1939 v tůni na močálovité louce. Malko-Trnovo Strandža planina 15. 5. 1939 ve velké vodní nádrži.
30. *tesselatus* Drap.; Paril, Alibotuš planina 16. 6. 1938 ve vodní nádrže u pramene, který zásobuje vesnici vodou, 1 ♂.
31. *zimmermanni* Müll.; Sozopol 16. 5. 1939 v potoce v dubovém pralese 2 ♂, 1 ♀.
32. *nivalis* Heer; Banderica Pirin planina 9. 6. 1938 v jezeře ve výšce asi 2000 m.
33. *nivalis* Heera. *scholzi* Kolbe; Samokov 20. 6. 1906 leg Hilf. Bojana 3. 7. 1927 (Arndt). Vitoša planina 21. 5. 1939 ve vodní nádrži ve výšce asi 2000 m.
34. *nigrita* F.; Demir-Kapija (Apf.), Vitoša (Apf., Ramb.), Musala, Rodopité (Ramb.). Rila planina 5. 1937 v jezírku ve výšce asi 2000 m.
35. *nigrita* F. v. *subalpinus* Thom s.; Vitoša planina 21. 5. 1939 ve vodní nádrži ve výšce asi 2000 m, spolu s *H. nivalis* a *Scholzi* K., 3 ♂, 1 ♀.
36. *memnonius* Nicol.; Sozopol 16. 4. 1939 v potoce v dubovém pralese.
37. *kraatzii* Schaum; Rila planina 5. 1937 ve výšce asi 2000 m v jezírku pod ledem.

38. *bulgaricus* Hl i s n.; Paril Alibotuš planina 15. 6. 1938; 18. 6. 1939 v pramenu na rozhraní vápence, 1 ♂, 1 ♀.
39. *ferrugineus* St.; Sliven (Nedělkov), Sotira, Slivensko (Ramb.).

Graptodytes Seidl.

40. *lineatus* F.; Plovdiv (Apf.).
Malko Trnovo, Strandža planina, 15. 6. 1939 v tůních na močálovité louce.
41. *obliquesignatus* Bielz; Malko-Trnovo, Strandža planina 15. 5. 1939 1 ♂ v praménku.
42. *flavipes* Ol.; Plovdiv (Apf.), Sofia III (Nedělkov), Knjaževo, Stanimaka, Bačkovovo (Ramb.).
Newrokop 6. 1937 u řeky Maesty.
43. *veterator* Rim m.; Malko-Trnovo Strandža planina 15. 5. 1939 1 ♂, v potoce v rhododendronovém pralese.
44. *bilineatus* Aturm; Sofia III (Nedělkov).
45. *varius* A., Sofia III, IV (Nedělkov, Ramb.).
46. *pictus* F.; Plovdiv (Apf.), Sofia Sv. Ivan (Ramb.).
Baňa-Banko Pirin planina 7. 6. 1938 v tůních u řeky Damjanica a Maesta. Vratčanská planina, 22. 6. 1938, vo vodní nádrži mezi rákosím hojný.

Deronectes Sharp

47. *latus* Steph.; Vitoša planina 19. 5. 1939 v potoce spolu s následujícími.
48. *platynotus* Germ.; Vitoša planina 19. 5. 1939 ve výšce asi 1200 m v potoce.

Potamonectes Zimm.

49. *griseostriatus* Degeer; Demir-Kapija (Apf.), Musala (Ramb.).
Vitoša planina 19. 5. 1938 ve výšce kolem 2000 m ve vodní nádrži.
50. *variegatus* Aubé; Sliven (Ramb.).
Vitoša planina 19. 5. 1939 ve vodní nádrži na úpatí hory.

Scarodytes Goz.

51. *halensis* F.; Sofia, Sliven (Nedělkov, Ramb.), Jambol (Ramb.).
52. *halensis* F. v. *amoenus* Sahlb.; Newrokop 19. 6. 1938 v pramenité vodě na sever od města.

Copelatus Er.

53. *ruficollis* Schall.; Kumarica (Apf.).

Agabus **Leach**

54. **merkeli** Ré g.; Rila (Merk), Svišov-Matkata (Nedělkov), Musalská jezera (Ramb.).
55. **biguttatus** Oliv.; Stará Zagora, Ruse, Svišov IV—VII (Nedělkov), Stanimaka (Ramb.), Alibotuš planina (Eller).
Banderica Pirin planina 7. 6. 1938 v tůňkách podél řeky Damjanica. Newrokop 17. 6. 1938 v praménku u města. Vratčanská planina 22. 6. 1938 v potoce za Vratčou. Sozopol 14. 5. 1939 v tůních u mořského břehu. Malko Trnovo 17. 5. 1939 v potoce v dubovém pralese. Vitoša planina 21. 5. 1939 ve vodní nádrži ve výšce 2000 m.
56. **biguttatus** O l. a. **pauer** Schilsky; Alibotuš planina 8. 7. 1936 (Ellner).
57. **nitidus** F.; Newrokop 19. 6. 1938 v mrtvém ramenu řeky Maesta. Paril Alibotuš planina 15. 6. 1938 v jezírku u hlavního pramene vesnice.
58. **nitidus** F. v. **nigricollis** Zoubk.; Paril Alibotuš planina 18. 6. 1938 v říčce u vesnice. Newrokop 19. 6. 1938 v zavodňovacích příkopech. Vratčanská planina 22. 6. 1938 v bahnitém potoce.
59. **balcanicus** Hlisn.; Vitoša planina 14. 5. 1939 ve vodní nádrži ve výšce asi 2000 m. Banderica Pirin planina 9. 6. 1938 v jezeře ve výšce asi 1900 m. Alibotuš planina 18. 6. 1938.
60. **balcanicus** Hlisn. a. **divisus** Hlisn.; Alibotuš planina 15. 6. 1938.
61. **solieri** Aubé; Musala 13. 5. 1939 v jezeře ve výšce asi 2000 m.
62. **chalconotus** Panz.; Sozopol 14. 5. 1939 v močále na bažinaté louce. Vitoša planina 20. 5. 1939 ve vodním reservoiru chaty ve výšce 1800 m.
63. **congener** Thumb.; Vitoša planina 21. 5. 1939 ve vodní nádrži ve výšce asi 2000 m. Sary-Göll, Rila planina 16. 7. 1924 (Arndt).
64. **nebulosus** Forst; Klisura (Merk), Vajkojskoto blato (Apf.), Varna, Kamčija (Ramb.).
Banderica Pirin planina 8. 6. 1938 v potoce. Vratčanská planina 22. 6. 1938 v potoce, který vytéká na sever od města z vápencového masivu. Sozopol 14. 4. 1939 v močálech blízko moře.
65. **bulgaricus** Csiki; Alibotuš planina 8. 7. 1936, 1 ♀ (Eller).
66. **conspersus** Mars.; Klisura (Merk).
Alibotuš planina 15. 6. 1938 v potoce u vesnice, Newrokop 19. 6. 1938 v tůních u řeky Maesta. Vratčanská planina 22. 6. 1938 spolu s předcházejícím.
Sozopol 14. 5. 1939 v močálech u moře.

Eriglenus **Thoms.**

67. **undulatus** Schrank; Lom u Razgradu (Markovič).
Ruse 6. 1938 v mrtvém rameni Dunaje.
68. **labiatus** Brahm; Sofia (Ramb.).
Baňa-Bansko 7. 6. 1938 v mrtvém rameni řeky Maesta.

Platambus T h o m s.

69. **maculatus** L.; Varna, řeka Isker (Ramb.).
Vratča 21. 6. 1938 za městem v odpadové vodě.

Ilybius E r.

70. **fenestratus** F.; Vitoša (Nedělkov, Ramb.).
Vratčanská planina 21. 6. 1938 v jezírku blízko jeskyně Ledeník, 1 ♂.
71. **obscurus** M a r s h.; Vratčanská planina 21. 6. 1938 v jezírku blízko jeskyně Ledeník.
72. **fuliginosus** F.; Vitoša planina 13. 5. 1939 ve vodní nádrži ve výšce asi 800 m.

Rhantus L a c o r d.

73. **punctatus** F o u r c.; Tatar-Pazardik (Nedělkov), Sofia, Plovdiv (Apf.),
Trnovo-Sejmen (Ramb.).
Vitoša planina 13. 5. 1939 v jezírku ve výšce asi 1200 m.
74. **bistriatus** B e r g s t.; Varna (Ramb.).
Sozopol 15. 5. 1939 v močálech blízko moře.

Nartus Z a i t z.

75. **grapei** G y l l h.; Razgrad (Markovič).
Vratčanská planina 22. 6. 1938, 1 ♂ v malé tůni potoka.

Melanodytes S e i d l.

76. **postulatus** Rossi; Paril Alibotuš planina 16. 6. 1938 v jezírku u hlavního pramene vesnice, 1 ♂.

Colymbites S e i d l.

77. **fuscus** L.; Stará Zagora, Ruse (Nedělkov), Burgas (Apf.), Razgrad, Varna (Ramb.). Malko Trnovo, Strandža planina 15. 5. 1939 v potoce v dubovém pralese. Vratčanská planina 21. 6. 1938 v malé tůňce.

Eretes C a s t.

78. **sticticus** L.; Paril Alibotuš planina 17. 6. 1938 ve velkém množství v jezírku u hlavního pramene vesnice.

Hydaticus L e a c h.

79. **transversalis** P o n t o p p; Plovdiv (Apf.), Stanimaka (Ramb.).
Sozopol 15. 5. 1939 v močálech blízko moře. Ruse VI. 1937 v mrtvém rameni Dunaje.

80. *seminiger* De geer; Vratčanská planina 22. 6. 1938 v potoce, který vytéká na sever od města z vápencového masivu.

Graphoderes Thoms.

81. *cinereus* L.; Ruse (Ramb.).
Vidin VI. 1937 2 ♂, 1 ♀; Svošov VI. 1937 3 ♀ v tůních Dunaje.
82. *austriacus* Sturm; Vratčanská planina 22. 6. 1938 ve větší tůňce u potoka.
83. *zonatus* Hoppe; Razgrad (Markovič).
Vidin VI. 1937, 6 ♂, 1 ♀ v tůních Dunaje.

Acilus Leach

84. *sulcatus* L.; Bělovo (Ramb.).
Sozopol 15. 5. 1939, 1 ♂ na močálovité louce v blízkosti moře.
85. *canaliculatus* Nic.; Sofia na úpatí Vitoša planiny 20. 5. 1939.

Dytiscus L.

86. *marginalis* L.; Sofia, Plovdiv (Nedělkov), Razgrad (Markovič), Bělovo (Ramb.). Sofia-Kazičanská bažina VII. 1937, 2 ♂, 1 ♀.
87. *dimidiatus* Bergstr.; Tatar-Pazardžik (Nedělkov, Joakimov).
Ruse VI. 1937, 3 ♂ v tůních u Dunaje.
88. *circumcinctus* Altr.; Razgrad (Markovič), Chaskovo (Nedělkov).
Svišovské blato VI. 1937, 2 ♂, 1 ♀.
89. *circumflexus* F.; Pleven VII (Nedělkov), V-Trnovo (Ramb.).
Svišovské blato VI. 1937, 1 ♂.

Cybister Curt.

90. *laterimarginalis* De geer; Lom (Markovič), Sofia, Chaskovo, Tatar Pazardžik (Nedělkov), Burgas, Varna, Kamčija, Sliven (Ramb.).
Sozopol 14. 5. 1939, 3 ♂, 2 ♀.

U všech druhů, které jsem sbíral ve větším počtu kusů, jsem neuvedl počet. U druhů, které jsem sbíral v menším počtu, jsem to vždy uvedl.

Hydroporus (*Heterosternus* Zimm.) *bulgaricus* Hlissn., n. sp.

Länglich, sehr flach, rostbraun, Kopf rötlichbraun, Fühler, Taster und Beine gelbrot. Unterseite rostbraun. Oberseite glänzend, fein schagriniert, sehr fein behaart.

Kopf groß, rötlichbraun, vor den Augen leicht gebräunt, seitlich vor den Augen mit je einem Eindruck, zerstreut fein, gleichmäßig stark punktiert, fein chagriniert.

Fühler und Taster gelblichrot. Fühler dick, Glied 4—9 fast gleich dick, in der Länge wenig verschieden. Halsschild rostbraun, Seitenrand nicht rot, $2\frac{1}{2}$ mal so breit als lang; seine größte Breite im hinteren Drittel, nach vorne etwas stärker, nach hinten etwas weniger, gerundet verengt. Seiten ziemlich dick gerandet, an der Basis breiter als die Flügeldecken, nur $\frac{1}{10}$ schmaler als die Flügeldecken, etwas stärker schagriniert und weitläufiger punktiert als der Kopf in der Mitte, am Vorder- und Hinter- rand und an den Seiten stärker punktiert. Im hinteren Viertel am Hinter- rand quer eingedrückt, in den Eindrücken fehlt die Schagriniierung fast, die Punkte sind etwas stärker.

Flügeldecken rostbraun, ohne Zeichnung, mit parallelen Seiten, $1\frac{2}{3}$ mal so lang als zusammen breit, stärker schagriniert als der Halsschild. Punktierung weitläufig, fein; die Punkte von einander weiter entfernt, als ihr Durchmesser; mit 2 deutlichen Reihen gröberer Punkte, fein, anliegend behaart. Seitenrand deutlich gegen die Basalecke aufgebogen.

Epipleuren rötlich, breit, kräftig und weitläufig punktiert.

Hinterbrust, Hinterhüften und erstes Hinterleibsegment weitläufig punktiert, glänzend fein schagriniert. Letztes Segment stärker schagriniert und feiner punktiert. Hinterkoxalfortsätze in der Mitte kurz nach hinten gezogen, jederseits deutlich konkav ausgeschnitten. Koxallinien fast parallel, Mittellinie der Hinterbrust grubchenförmig vertieft.

Beine gelbrot, Mitteltibien stark dreikantig erweitert, an der Spitze fast so breit wie die Epipleuren; an der Außenfläche stark beborstet.

Länge: 3 mm. 1 ♂ (Holotypus) — Paril, Alibotuš planina Bulgaria occid. 15. 6. 1938; ♂♂ und ♀♀ (Paratypen) — Malko Trnovo, Strandže planina, Bulgaria or. 16. 5. 1939.

Von *H. longicornis* Sharp unterscheidet er sich hauptsächlich durch die Fühlerform, die Färbung und die sehr depresso Form; von *H. orientalis* Hlissn. durch die Fühlergliedlänge, durch den deutlich gegen die Schulterecke aufgebogenen Seitenrand und die sehr depresso Körperform; von *H. kraatzi* Schaum durch den sehr länglichen, sehr flachen Körperbau, durch den in der Mitte schwächeren und weitläufiger punktierten Halsschild; von *H. longulus* Muls. durch den nach vorne und hinten gerundet verengten Halsschild, den viel längeren, flachen Körper und die weitläufigere Punktierung der Flügeldecken; von *H. jurjurensis* Rég. einmal durch die Größe, die andere Form des Halsschildes und den flachen Körperbau.

Agabus (Gaurodytes) balcanicus Hlissn., n. sp.

Oblong, schwarz gewölbt, ganz rötlichbraun.

Kopf trapezförmig, rot, hinter den Augen angedunkelt; ein schwarzer Streifen vor den Augen zielt auf die am Scheitel, vor den Augen liegenden zwei Grübchen. Weitmaschig schagriniert, mit zwei Arten von eingestochenen Mikropunkten. Einmal stehen äußerst feine in den Mikrofeldern, weitläufig zerstreut, einmal unterbrechen stärkere Mikropunkte die Linien der polyedrischen Maschen. Zwei Flecken am Scheitel sind rotgelb.

Clypeus ist abgesetzt, am Vorderrand tief ausgebuchtet, ungerandet; sehr fein schagriniert.

Fühler und Taster einfarbig rot.

Halsschild rotbraun, zweieinhalbmals so breit als lang, die Basis bogenförmig, schmaler als die Flügeldecken an ihrer Basis, gegen den Vorderrand stark gerundet verengt, der Seitenrand dick abgesetzt. Die Punktreihe hinter dem Vorderrand in der Mitte unterbrochen. Feinmaschiger schagriniert als der Kopf. Punktierung die gleiche, wie am Kopf. Vor den Hinterecken abgeflacht, mit einigen groben Punkten, die so groß sind wie die Punktzeilen auf den Flügeldecken. Hinterecken abgerundet, Vorderecken spitz. Vor der Mitte beiderseits mit je einem tiefen Grübchen.

Flügeldecken glänzend, lang oval, stark gewölbt, rotbraun, eine sublaterale Makel hinter der Mitte (manchmal ist diese Makel in zwei geteilt — a. *divisus* m. nov.) und ein verschwommener Fleck vor der Spitze rotgelb. Die Retikulierung, welche aus unregelmäßigen, polyedrischen Maschen besteht, im vordern Drittel feiner als die des Halsschildes, im hinteren Drittel noch feiner. Im vorderen Drittel ähnlich wie bei *guttatus*, mit äußerst feinen Mikropunkten, die gegen die Spitze zu stärker werden, schütter besetzt. Vier grobe Punktzeilen, hinten verwirrt, von denen die dritte die stärkste, die Reihe neben der Naht die schwächste ist. Seitenrand schmal abgesetzt. Unterseite rötlichbraun glänzend, Kinn und Kehle schwarz, Epipleuren rot.

Prosternum kielförmig, Prosternalfortsatz breit lanzettförmig, zwischen den Vorderhüften gekielt, an den flach abgesetzten Seiten punktiert. Mesosternalfügel breit dreieckig, längsgerieft, äußerst fein schagriniert, wenig dicht punktiert. Metasternum quer gerieft, längsrunzelig fein schagriniert.

Zweites und drittes Abdominalsegment sehr schütter punktiert und kaum sichtbar schagriniert. Drittes und viertes Segment in der Mitte spiegelsatt. Das letzte Segment beim ♂ im hinteren Drittel an den Seiten quer, in der Mitte schwach längsgerunzelt.

Die Schenkel leicht angedunkelt.

Beim ♂ sind die Vorderklauen zwar gleich lang, die innere Klaue aber gegen die Basis erweitert. An den Vorder- und Mitteltarsen die drei ersten Glieder erweitert und auf der Unterseite mit einer bürstenartigen Sohle bedeckt.

Oedeagus leicht sichelförmig, mit etwas knopfförmiger Spitze, diese nicht abwärts gebogen.

Länge 8—9 mm.

Diese ausgezeichnete Form, die in vielen Sammlungen mit *A. dilatatus* Brullé beziehungsweise *goryi* Aubé zusammensteckt, wurde von mir in den Hochgebirgsseen des Piringebirges in Bandericatal (1 ♂ Holotypus), weiter auf der Alibotuš planina und der Vitoša (Paratypen) überall in den Gipfelpartien in Quellen gesammelt.

Die Art unterscheidet sich von *A. biguttatus* Oliv. einmal durch die ganz rote Farbe, die innere Vorderklaue des ♂, die in der Mitte keinen

Zahn hat, weiter durch die mehr längliche, weniger gewölbte Form der Flügeldecken, die roten Epipleuren und durch das schwächer geriefte letzte Abdominalsegment des ♂. Vom *A. dilatus* Br. und deren a. *goryi* A. unterscheidet sie sich in erster Linie durch die feine Punktierung der ganzen Oberseiten, durch die Vorderklauen des ♂ und die andere Form des Aedagus. Von *A. nitidus* F., dem sie sehr ähnlich ist, einmal durch den fehlenden Zahn der inneren Vorderklauen des ♂, die Struktur der Flügeldecken, die Farbe der Taster und der Oberseite. Von *A. guttatus* Payk. durch die mehr gewölbte, ovalere Form, die roten Epipleuren, andere Form der Vorderklauen beim ♂ und die andere Form des Aedagus. Von *A. glacialis* Hochh., der die Art sehr ähnelt, unterscheidet sie sich durch stärkere Skulptur der Flügeldecken, durch die andere Form der Vorderklauen beim ♂, die bei *A. glacialis* Hochh. einfach sind, durch die Größe und die andere Form des Aedagus.